

Adroddiad i'r

Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio

Dyddiad y cyfarfod 30 Ebrill 2025

Aelod / Swyddog Arweiniol Y Cyngorydd Julie Matthews, Aelod Arweiniol Polisi,
Cydraddoldeb a Strategaeth Gorfforaethol / Helen Vaughan-
Evans – Pennaeth Cymorth Corfforaethol: Perfformiad, Digidol
ac Asedau

Pennaeth Gwasanaeth Helen Vaughan-Evans – Pennaeth Cymorth Corfforaethol:
Perfformiad, Digidol ac Asedau

Awdur yr adroddiad Robyn Lovelock – Rheolwr Mewnwelediad, Strategaeth a
Chyflawni / Heidi Barton-Price, Swyddog Cynllunio Strategol a
Pherfformiad

Teitl **Er Gwybodaeth: Crynodeb o'r Gofrestr Risgiau
Gorfforaethol (Chwefror 2025)**

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

- 1.1 Er gwybodaeth, diweddariad ar Grynodedb o'r Gofrestr Risgiau Gorfforaethol (Atodiad 1).
- 2.1 Mae hyn yn unol â'r adolygiadau chwarterol ysgafnach a gytunwyd gyda pherchnogion risgiau, sydd yna'n gallu bwydo i gyfarfodydd Llywodraethu ac Archwilio drwy gydol y flwyddyn, heblaw mis Tachwedd pan mae trafodaeth wedi'i threfnu.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

- 2.2 Yn dilyn cytuno i ddarparu adroddiadau mwy iteradd ar risgiau trwy gydol y flwyddyn, mae'r adroddiad hwn yn rhoi gwybodaeth ynglŷn â'r Grynodedb ddiweddaraf

o'r Gofrestr Risgiau Gorfforaethol.

3 Beth yw'r Argymhellion?

- 3.1 Bod y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn cael Crynodeb o'r Gofrestr Risgiau Gorfforaethol (Atodiad 1) er gwybodaeth.
- 3.2 Yn unol â swyddogaeth y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio wrth [Reoli Risg ar gyfer Gwell Darpariaeth Gwasanaeth](#) (gweler Atodiad 4 yn unol a'r cais) i adnabod a oes unrhyw risgiau llywodraethu ac archwilio sydd angen mwy o graffu.

4 Manylion yr adroddiad

- 4.1 Er gwybodaeth, diweddariad ar Grynodedb o'r Gofrestr Risgiau Gorfforaethol (Atodiad 1) – Chwefror 2025.
- 4.2 Mae'r adroddiad hwn yn dilyn cytuno ar ddull o adrodd ar risgiau, i ddarparu dull 'mwy iteraidd' o adrodd ar risgiau trwy gydol y flwyddyn i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.
- 4.3 Y Tîm Gweithredol Corfforaethol, ynghyd â'r Cabinet, sy'n datblygu'r Gofrestr Risgiau Gorfforaethol a nhw sy'n berchen arni hefyd. Cyflwynwyd yr adroddiad manwl blaenorol i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ym mis [Tachwedd 2024](#).
- 4.4 Mae gan y Cyngor 14 o Risgiau Corfforaethol ar y Gofrestr ar hyn o bryd. Cynigir bod Risg 48 yn cael ei ostwng i lefel Gwasanaeth (gweler newidiadau sylweddol 4.6 isod), ni ychwanegwyd unrhyw risgiau newydd. Yna bydd gan y Cyngor 13 o Risgiau Corfforaethol ar y Gofrestr.
- 4.5 Dylid sicrhau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio bod y Tîm Gweithredol Corfforaethol wedi bod yn rhagweithiol o ran monitro Risg Corfforaethol ac wedi cymryd 'golwg manwl' ar y risgiau canlynol yn ystod 2024/25:
 - Risg 1 - Y risg o wall diogelu neu ymarfer difrifol ble mae cyfrifoldeb ar y Cyngor, a fyddai'n arwain at niwed difrifol neu farwolaeth.
 - Risg 13 - Y risg o dwyll a llygredd yn arwain at golli arian neu enw da ac o bosib yn effeithio ar ddarpariaeth gwasanaeth.

- Risg 34 - Y risg nad oes digon o ofal rheoledig.
- Risg 48 - Y risg bod problemau recriwtio a chadw staff yn arwain at golli arbenigedd a chapasiti, gan olygu perfformiad gwael neu annigonol.

4.6 Mae diweddariadau mis Chwefror 2025 wedi eu crynhoi ar ddechrau pob Risg yn y brif gofrestr (gweler Atodiad 2).

Newidiadau sylweddol / “Golwg Manwl”

- 4.7 Risg 21: Y risg nad yw integreiddio gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol rhwng BIPBC a Chyngor Sir Ddinbych yn datblygu ymhellach, mae'r Sgôr Risg Gweddilliol wedi cynyddu o C2 Posibl/Effaith Uchel i B2 Tebygol/Effaith Uchel yn unol â'r sefyllfa bresennol.
- 4.8 Yn dilyn “golwg manwl” y Tîm Gweithredol Corfforaethol ar Risg 48: Y risg bod problemau recriwtio a chadw yn arwain at golli arbenigedd a chapasiti gan olygu perfformiad gwael neu annigonol, mae'r Tîm Gweithredol Corfforaethol wedi awgrymu lleihau'r risg hwn i'w reoli gan Benaethiaid Gwasanaeth i werthuso a rheoli'r risg hwn o fewn eu meysydd gwasanaeth trwy eu Cofrestr Risgiau Gwasanaeth.
- 4.9 Bod y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn nodi y bydd newid o ran cynnal “golwg manwl” mewn sesiynau Tîm Arweinyddiaeth Strategol bob tri mis yn y dyfodol. Bydd hyn yn sicrhau cyfraniad ehangach gan Benaethiaid Gwasanaeth i “olwg manwl” ar risg. Bydd un sesiwn hefyd yn cynnwys ymarfer sganio gorwel risgiau yn allanol ac yn flynyddol.
- 4.10 Cynhaliwyd y “golwg manwl” UDA cyntaf (3 Ebrill 2025) ar Risg 14: Y risg o ddigwyddiad iechyd a diogelwch yn arwain at anaf difrifol neu golli bywyd. (pan gyfeirir at iechyd a diogelwch, mae hyn yn cynnwys diogelwch tân) a'r Sgôr Risg Cynhenid yn cynyddu o C2 Posibl/Effaith Uchel i B2 Tebygol/Effaith Uchel. Roedd y Sgôr Risg Gweddilliol yn aros yr un fath ar E2 Prin/Effaith Uchel.
- 4.11 Mae'r Cyng. Gwyneth Ellis wedi ei thynnu o Risgiau 12, 31, 48, 51, 52 a 53 fel Aelod Arweiniol ar gyfer y risgiau hyn gydag unrhyw uwchgyfeirio risg yn mynd i'r Cyng. Jason McLellan fel Arweinydd yn ystod y cyfnod dros dro.

- 4.12 Dylid sicrhau'r pwyllgor hefyd bod proses barhaus a manwl ar gyfer risgiau ariannol i sicrhau bod y risgiau hynny'n cael eu monitro trwy'r amser fel rhan o drafodaethau cyffredinol am y gyllideb.

Datganiad Parodrwydd i Dderbyn Risg

- 4.13 Mae'r Datganiad Parodrwydd i Dderbyn Risg (Atodiad 3) wedi ei adolygu a'i ddilyn heb unrhyw gynigion i'w newid.
- 4.14 Mae saith risg (54%) yn parhau yn anghyson â Datganiad Parodrwydd i Dderbyn Risg y Cyngor. (Risgiau 1, 21, 34, 45, 50, 51 a 52)

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

- 5.1 Diben y Gofrestr Risgiau Gorfforaethol yw amlygu digwyddiadau posib yn y dyfodol a allai gael effaith niweidiol ar allu'r Cyngor i gyflawni ei amcanion, gan gynnwys ei flaenoriaethau corfforaethol. Mae'r camau rheoli a gweithredu dynodedig felly yn hanfodol i gyflawni Cynllun Corfforaethol 2022 i 2027.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut fydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

- 6.1 Mae costau datblygu, monitro ac adolygu'r Gofrestr Risgiau Gorfforaethol wedi'u cynnwys yn y cyllidebau cyfredol.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o'r Effaith ar Les?

- 7.1 Mae dogfennau'r Gofrestr Risgiau Gorfforaethol yn nodi risgiau a'r camau lliniaru. Nid yw'r broses o ddatblygu ac adolygu'r ddogfen ei hun yn cael effaith niweidiol ar unrhyw un o'r nodau lles. Fodd bynnag, efallai y bydd angen cynnal asesiad o effaith ar les ar gyfer unrhyw broses, strategaeth neu bolisi newydd sy'n cael eu llunio o ganlyniad i gam lliniaru.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

- 8.1 Ym mis Chwefror i Ebrill, cyn y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio mae Perchnogion Risg y Tîm Gweithredol Corfforaethol (Prif Weithredwr a Chyfarwyddwyr Corfforaethol) a'r UDA wedi cadarnhau cynnwys y Crynodeb Cofrestr Risgiau Gorfforaethol (Atodiad 1), neu fanylion unrhyw newidiadau sydd eu hangen i'r brif

gofrestr (Atodiad 2).

8.2 Cynhaliodd yr UDA eu sesiwn “golwg manwl” cyntaf ar 3 Ebrill 2025 fel yr amlinellir uchod yn 4.10.

8.3 Bydd y Crynodeb Cofrestr Risgiau Gorfforaethol a ddosbarthwyd i Friffio'r UDA/Cabinet nawr yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Craffu Perfformiad ar 1 Mai.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

9.1 Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol yn codi wrth ddatblygu, monitro ac adolygu'r Gofrestr Risgiau Gorfforaethol.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

10.1 Nid oes unrhyw risgiau yn gysylltiedig â'r adolygiad hwn.

11. Pŵer i wneud y penderfyniad

11.1 Deddf Llywodraeth Leol 2000.

11.2 Mae Cyfansoddiad y Cyngor yn amlinellu swyddogaethau a chyfrifoldebau uwch swyddogion ac yn nodi bod rhaid i weithdrefnau a phrosesau clir fod yn eu lle i reoli risg yn effeithiol.